

УДК 327(73+510)

DOI <https://doi.org/10.30970/PPS.2022.44.23>

ПОЛІТИЧНІ ВІДНОСИНИ США ТА КНР УПРОДОВЖ 2016-2021 РОКІВ

Леся Корнат

*Національний університет «Львівська політехніка»,
кафедра політології та міжнародних відносин
вул. Степана Бандери, 12, 79000, м. Львів, Україна*

Актуальність дослідження розвитку політичних взаємовідносин між США та КНР впродовж останніх п'яти років зумовлена вагомим впливом цих держав на світовий порядок та формування політики світових та регіональних центрів сили. Розуміння стратегічних рис взаємовідносин між Сполученими Штатами та Китаєм відображає зовнішньополітичні цілі і завдання цих країн. У ситуації підвищеної уваги з боку українських політичних та ділових кіл до позиції США та КНР в «українському питанні», важливе значення має формат двосторонніх американсько-китайських відносин, у рамках яких і проглядаються основні риси їх зовнішньополітичної та дипломатичної стратегії. Актуальність дослідження також обумовлена викликами, що постали перед світом у результаті вторгнення росії в Україну. Збройна агресія росії та пандемія COVID-19 наочно продемонструвала неговтовність системи міжнародних відносин і непристосованість людства до нових проблем та загроз.

У статті досліджується питання розвитку взаємовідносин між США та КНР впродовж 2016-2021 років. Здійснено аналіз передумов розвитку політичних відносин у період дослідження. Досліджено основні риси політичних взаємовідносин між США та КНР в період правління Д. Трампа та їх наслідки. Досліджено також тенденції стратегії політичних відносин між США та КНР в період Президента Байдена. Звернено увагу на ускладнення взаємин між країнами, які дослідники називають «холодною війною». Узагальнено основні тенденції та стратегію політичних відносин між США та КНР впродовж 2016-2021 років. Зроблено висновки про загострення конкуренції між цими державами. Гостре протистояння є небезпечними для світового порядку. Подальший розвиток взаємин і кінцевий успіх Китаю в значній мірі залежать від дій Сполучених Штатів. В умовах теперішньої кризи, США можуть утримувати лідируючу позицію, якщо будуть спроможними на дії, які всі очікують від світового лідера: врегулювання внутрішніх проблем, координація заходів з боротьби з пандемією, об'єднання і координація зусиль світового співтовариства для врегулювання питання війни в Україні, вирішення глобальних проблем та узгодження міжнародної реакції на кризу.

Ключові слова: США, Китай, взаємовідносини США та КНР, вплив пандемії COVID-19, політичні відносини.

У світі відбуваються глибокі зміни, що охоплюють усі сфери життя суспільства – геополітику, міжнародні відносини, науку і технології, виробництво, взаємовідносини людини з природою, охорону здоров'я, організацію управління суспільством, міжетнічні та міжрелігійні відносини тощо. Деякі дослідники наголошують на руйнуванні старої системи міжнародних відносин та зовнішньої політики і формуванні кардинально нового світового порядку. Тому серед важливих питань, що турбує світове співтовариство – розвиток політичних взаємин між США та КНР – країнами, чия політика суттєво впливає на міжнародні відносини у світі та геополітику загалом.

З розпадом біполярного світу США утвердилися на позиції лідера демократичного світу з наймогутнішою економікою. Однак могутність США була істотно послаблена внаслідок воєн в Афганістані та Іраку, а також світової фінансової кризи, пандемії COVID-19. Натомість Китаю вдалося останніми роками значно зміцнити свої позиції на міжнародній

арені. Він швидкими темпами просувається до статусу світової супердержави й одночасно посилює свою політичну та воєнну могутність.

КНР, для виходу на перші позиції в міжнародно-політичних відносинах, володіла вагомими перевагами: демографічною (найбільша країна за кількістю населення), статусною (постійний член Ради Безпеки ООН) і військово-політичною (наявність ядерної зброї). Проте визначальним фактором перетворення країни в одну з провідних на міжнародній арені стали внутрішні реформи та високі темпи зростання виробництва. Зростання економічної і політичної ролі Китаю спонукає до структурування під нього навколишнього простору – це проявляється у регіональних ініціативах у сфері безпеки й економічного співробітництва, з якими виступає Китай і в яких передбачається його провідна роль. Китай також зацікавлений у партнерстві з США – у дипломатичному, економічному і технологічному; як і США у взаєминах з Китаєм – перш за все у боротьбі з тероризмом і злочинністю, бідністю, глобальним потеплінням, виснаженням ресурсної бази землі, пандемією та викликами екологічного та антропогенного характеру тощо.

Аналізуючи політичні взаємини між країнами у п'ятирічний період 2016-2021 років відмітимо, що значення Китаю як стратегічного партнера США підкреслюється уже в Стратегії національної безпеки США 2010 року. В документі зазначено, що Сполучені Штати продовжуватимуть підтримувати позитивні, конструктивні та всебічні відносини з Китаєм, але вони також відстежуватимуть програму військової модернізації Китаю та готуватимуться до того, щоб інтереси та союзники США на регіональному та глобальному рівнях не зазнавали негативних наслідків [1]. Згодом адміністрація Б. Обама проголосила нову Стратегію національної безпеки 2015 року, де зазначено «... ми будемо керувати конкуренцією з позиції сили, одночасно наполягаючи на тому, щоб Китай дотримувався міжнародних правил і норм з питань, що стосуються морської безпеки, торгівлі та прав людини» [2].

Сполучені Штати уважно слідкують за змінами в Азійсько-Тихоокеанському регіоні й активною зовнішньою політикою Китаю, що спонукало до пошуку ефективних інструментів їх стримування. Як наслідок – США ініціювали реалізацію низки «тихоокеанських доктрин», що стали важливим елементом глобальної стратегії країни. Зокрема у 2015 році завершився восьмирічний період створення організації Транс-Тихоокеанського партнерства (ТТП). Мотивація участі у ТТП для США – це спроба продовжити виконання ролі азійсько-тихоокеанського лідера [3].

Характеризуючи загалом даний період, в якому закладено підґрунтя для політичної взаємодії між США та КНР у наступні роки, необхідно відмітити, що політика США щодо Китаю відзначається пошуком балансу між стратегією економічної та політичної співпраці і стратегією системного стримування. В свою чергу Пекін акцентує увагу на необхідності укріпити взаємну довіру і правильно розуміти Китай, який не збирається відходити від курсу партнерства з США.

Прихід до влади у США республіканської адміністрації Д. Трампа спричинив різкі зміни акцентів зовнішньополітичної стратегії США. Виборча президентська кампанія у США 2016 р. супроводжувалась гучними заявами. Модернізація зовнішньополітичної стратегії США викликала певне «охолодження» американсько-китайських відносин. До прикладу, 14 листопада 2016 р. відбулася телефонна розмова новообраного президента США Д. Трампа з лідером КНР Сі Цзіньпіном. Сторони обговорили розвиток відносин між Пекіном і Вашингтоном. «Факти свідчать про те, що співпраця є єдиним правильним вибором щодо розвитку відносин КНР і США», заявив голова КНР. Зі свого боку, президент США Д. Трамп погодився поважати «політику одного Китаю» [4].

Разом з тим, 2 грудня 2016 р. Д. Трамп безпосередньо поговорив з Цай Інвєнь,

чим порушив дипломатичні домовленості з Китаєм. Це був перший офіційний контакт між представниками адміністрації Тайваню і президентом США, починаючи з 1979 р. Як наслідок – міністерство закордонних справ КНР направило Д. Трампу офіційний протест у зв'язку з цією телефонною розмовою. Пекін закликав США «ретельно і належним чином ставитися до тайваньського питання, щоб уникнути непотрібних ускладнень в американсько-китайських відносинах» [5]. Також у контексті ускладнення американо-китайських взаємин виданий один з перших указів президента США Д. Трампа, що стосувався відмови від Транс-Тихоокеанського партнерства.

Зрушення в сторону протистояння чітко простежуються і в Стратегії національної безпеки США 2017 року, де Китай позиціонується як загроза, чия політика суперечить американським інтересам і цінностям. У документі акцентується увага на політичному режимі і економіці КНР [6].

6-7 квітня 2017 року відбулася зустріч двох лідерів – Д. Трамп зустрівся з Сі Цзіньпіном на саміті у Флориді, де обговорювалися в першу чергу питання двосторонньої торгівлі. За підсумками саміту було оголошено про розширення «всеосяжного діалогу США і Китаю», який надалі будуть особисто вести глави двох держав і який включатиме чотири широкі області: питання дипломатії і безпеки, економічну тематику в усіх її аспектах, сферу правозастосування та кібербезпеки, а також розвиток громадських і культурних зв'язків [7]. 17 травня цього ж року міністр торгівлі США Уілбур Росс (анг. Wilbur Louis Ross Jr) представив угоду між Пекіном і Вашингтоном про розширення торгівлі продуктами та послугами та 100-денний план налагодження торгових відносин з Китаєм. В угоді серед низки питань зокрема йшлося, що Сполучені Штати визнають важливість ініціативи Китаю "Один пояс і один шлях" і мають направити делегатів для участі у Форумі "Пояс і шлях" у Пекіні [8]. Проте вже за короткий час Сполучені Штати піддаватимуть різкій критиці цю ініціативу.

Положення Стратегії 2017 року отримали продовження у «Стратегічному підході США до Китайської Народної Республіки» (United States Strategic Approach to the Peoples' Republic of China), опублікованого 20.05.2020. В документі зокрема наголошується, що КНР ставить численні виклики національним інтересам Сполучених Штатів. Зокрема, проєкт «Один пояс – один шлях», що містить різноманітні ініціативи, багато з яких призначені для зміни міжнародних норм, стандартів та з метою просування глобальних інтересів та позицій Пекіна, одночасно слугуючи вирішенню економічних проблем Китаю. У «Стратегічному підході США до Китайської Народної Республіки» міститься також критика методів управління КНР: поза таборами в Сінцзяні режим створив поліцейську державу, що використовує нові технології, такі як штучний інтелект та біогенетика, для моніторингу діяльності етнічних груп. У підсумку говориться, що США переглядають свої відносини з Пекіном та «... залишаються відкритими для конструктивної, орієнтованої на результати співпраці з Китаєм, де наші інтереси узгоджуються» [9].

Черговим викликом для складних американо-китайських взаємин стала пандемія COVID-19. Посадові особи як КНР так і США звинувачують кожна протилежну сторону в поширенні пандемії COVID-19. Представники міністерства закордонних справ КНР стверджують, що до Китаю вірус принесли американські військові, тоді як Д. Трамп неодноразово посилається на «китайський вірус». Однак згодом вищі посадові особи країн змінюють риторику, говорячи про напрямки співпраці на фоні кризи. Одночасно Д. Трамп звинуватив ВООЗ у «китаєцентризмі» [10].

Міністерство внутрішньої безпеки США у 2019 році підготували звіт, у якому зазначено, що Китай навмисно приховував рівень тяжкості спалаху інфекції та не інформував

Всесвітню організацію охорони здоров'я про рівень небезпеки та ступінь патогенності. Пізніше з Вашингтону почали лунати звинувачення про те, що вірус було створено в Китаї та президент США Д. Трамп заявив, що Китай повинен компенсувати надані збитки. У свою чергу Міністерство закордонних справ КНР звинуватило деяких американських чиновників у спробі «перекласти свою власну відповідальність за погану боротьбу з епідемією на інших». Китайські державні ЗМІ звинуватили адміністрацію президента Д. Трампа у спробі відвернути увагу від власної некомпетентності в антивірусній стратегії за рахунок Китаю, а також у «брехні» [11].

Той факт, що перші хворі на COVID-19 були виявлені в Китаї, Сполучені Штати неодноразово використовували для посилення політичного й економічного тиску на КНР та його союзників. Команда президента Д. Трампа використовувала боротьбу з пандемією для чергових кроків щодо виконання його передвиборних обіцянок. Запроваджено нові обмеження на імміграцію. США призупинили участь у Всесвітній організації охорони здоров'я та її фінансування. Були введені подальші обмеження для американських компаній, які не бажають переносити операційну діяльність на національну територію.

В свою чергу Китай докладав зусилля, щоб використати фактор пандемії для зміцнення позицій у світі, зокрема і в євразійському регіоні. Пекін успішно використав факт затухання пандемії на китайській території на тлі стрімкого поширення захворювання в європейських країнах і США, і розпочала активно надавати медичну допомогу іншим державам. Тим самим очільники Китаю прагнули забезпечити позитивне сприйняття країни у світі як «збавителя» від пандемії та відволікти увагу світової громадськості від місця походження вірусу та недостатньо ефективних заходів з запобігання його поширенню за межі КНР. У даному випадку китайська допомога виконує як політичні функції – поліпшення іміджу Китаю, поширення його впливу, так і економічні. Разом із гуманітарними вантажами Китай успішно реалізує надлишок засобів захисту від вірусу та використав цю ситуацію як спосіб розширення власної ділової активності у світі. Це, очевидно, додає переконливості офіційній позиції КНР щодо ефективності політичної системи у протидії пандемії. Тому сьогодні аналітики зазначають, що привабливість ліберальної демократії знижується на фоні успішної боротьби з вірусом, а авторитарні і популістські партії отримали нових прихильників.

Водночас для США найчутливішими сферами співпраці партнерів із Китаєм є ініціативи в безпековій сфері (оборона, технології) та в стратегічних інфраструктурних проєктах, які є важливими для колективної безпеки регіону. Країнам, які прагнуть співпрацювати з КНР у цих сферах, доводиться обирати між можливістю отримати китайські інвестиції та ризиком погіршення відносин зі США. Особливої уваги для США заслуговують технології або практики, які уможливають китайський кібершпionaж (Huawei та 5G) [12].

З приходом до влади президента США Джо Байдена, ситуація між країнами кардинально не змінилась. Особливу напруженість експерти відмітили під час зустрічі американських та китайських дипломатів на Алясці 18 – 19 березня 2021 року. Державний секретар США Ентоні Блінкен заявив, що Китай «загрожує порядку, заснованому на правилах, що підтримує глобальну стабільність», і висловив глибоку стурбованість діями Китаю проти уйгурських мусульман. Відповідальний за міжнародну політику член політбюро комуністичної партії Китаю Ян Цзечі відповів, що Пекін наполягає на невторганні США у внутрішні справи Китаю і запропонував «змінити власний імідж і припинити просування власної демократії в решті світу» [13].

Одним із ключових питань порядку денного зустрічі на Алясці стали особливості політики КНР щодо Гонконгу, Тибету та Тайваню. Сполучені Штати, Європейський Союз,

Канада та Великобританія наклали санкції на декількох членів політичної верхівки Китаю. В Мінфіні США підкреслили, що влада Китаю переслідуватиметься й надалі, доки в Сіньцзяні триватимуть свавільні затримання, тортури й порушення прав уйгурів та представників інших етнічних меншин [14].

У відповідь на це КНР оголосили свої санкції. Міністр закордонних справ Китаю Ван Ї заявив, що Китай позитивно налаштований на співпрацю між США та КНР, хоча зараз китайсько – американські відносини досягли найсуворішого періоду з моменту встановлення дипломатичних відносин. «Китай – велика відповідальна країна, котра завжди готова вести з США на відвертий та ефективний діалог» [15].

Питання протидії Китаю стало ключовим під час азіяського турне держсекретаря США Ентоні Блінкена та міністра оборони Ллойда Остіна. Як наслідок – з'являється заява президента Джо Байдена про створення союзу за участю Австралії, Індії та Японії для протидії Китаю в Індійсько-Тихоокеанському регіоні. Американо-китайське протистояння не обмежується масштабами Азійсько-Тихоокеанського регіону. Експерт держсекретар США Генрі Кіссінджер вважає, що «якщо не буде досягнуто взаєморозуміння з Китаєм, то виникне ситуація, яка передувала Першій світовій війні – коли постійно виникають конфлікти, які ситуативно вирішуються, але в якийсь момент все виходить з-під контролю» [16].

США зберігають традицію декларування принципів, цілей і напрямків роботи федерального уряду у сферах національної безпеки/оборони і зовнішньої політики шляхом публікації окремих стратегічних документів. Саме такого типу документом є опубліковані на сайті Білого Дому 3 березня 2021 року «Тимчасові стратегічні настанови у сфері національної безпеки» (Interim National Security Strategic Guidance). Публікація такого документа на початку повноважень президента свідчить про серйозність адміністрації Дж. Байдена у вирішенні питань зовнішньої політики та політики безпеки.

Китай у вищезазначеному документі названо «напористою» державою та згадано 15 разів Це вказує на Китай, як на домінуючого гравця, який кидає виклик світогляду Америки, а також чинному міжнародному порядку. Технологічна революція (включаючи штучний інтелект), квантові обчислення, біотехнології та інфраструктура 5G, тощо розглядаються як фактори, що можуть вплинути на економічний та військовий баланс взаємин між країнами [17].

Також Джо Байден та його команда обіцяли «притягнути Китай до відповідальності шляхом створення єдиного фронту із залученням країн – союзників США, а інвестування в НАТО та його модернізація будуть пріоритетом». Найкращим інструментом у цих цілях буде дипломатія, а не використання військових для забезпечення інтересів Америки [17].

Представляючи основні напрямки нової стратегії національної безпеки у Конгресі США держсекретар Ентоні Блінкен наголосив, що США залишаються відданими ідеї просування демократії в світі, проте змінять підходи. Відносини з Китаєм Блінкен назвав «найбільшим геополітичним випробуванням XXI століття». Він відзначив, що Росія, Іран і Північна Корея також є «серйозними викликами для США, однак це не до порівняння з тією потенційною загрозою, яку може становити Китай» [18].

Сьогодні аналітики окреслюють взаємини між США та Китаєм як такі, що є на межі нової холодної війни. Непорозуміння щодо торгівлі, прав людини та інших питань посилюються під час пандемії COVID-19. Криза була використана Вашингтоном та Пекіном для палкого висловлення взаємних звинувачень.

Поки Вашингтон виявляв нерішучість, Пекін швидко й досить вправно використав переваги, що з'явилися завдяки помилкам США щоб позиціонувати себе як глобального лідера в боротьбі з пандемією. Китай працює над пропагуванням своєї державної системи,

наданням матеріальної допомоги іншим країнам і навіть координує дії інших урядів. В КНР усвідомлюють, що, якщо він буде сприйматися як лідер в умовах протидії коронавірусу і його наслідків – роль Китаю у світовій політиці кардинально зміниться.

Також варто зазначити, що на саміті Великої сімки у Великобританії 12 червня 2021 року лідери G7 – США, Канада, Великобританія, Німеччина, Італія, Франція та Японія прийняли рішення продемонструвати, що найбагатші демократії світу можуть запропонувати альтернативу зростаючому впливу Китаю. Йдеться про запровадження інфраструктурного проєкту "Відновлення кращого світу" (Build Back Better World) на протидію китайській ініціативі "Один пояс, один шлях". План "Великої сімки" передбачає укладання з країнами, що розвиваються, інфраструктурних. "Велика сімка" узгодила спільні позиції стосовно політики щодо Китаю у сферах торгівлі й прав людини.

Отже, розглядаючи розвиток політичних взаємовідносин між США та КНР впродовж 2016-2021 років можна зробити висновки, що підґрунтям для їх формування стала політика Барака Обами щодо Китаю та Азійсько-Тихоокеанського регіону загалом, яку експерти окреслили «поворотом до Азії» або «ребалансування» – рівновага на території азійського континенту була втрачена в зв'язку з потужним розвитком величч Китаю і необхідно повернути баланс. Відповідно, у цей період зусилля були зосереджені на декількох ключових напрямках – збільшення американської присутності в Азійсько-Тихоокеанському регіоні; створення Транс-Тихоокеанського партнерства. Це означало побудову партнерства таким чином, щоб інтереси Пекіна поєднувалися з інтересами Вашингтона, а з іншого боку – США використовували «розумну силу», вбиваючи клин між Китаєм і країнами, з якими у нього були конфлікти або розбіжності.

Період правління Д. Трампа приніс новий зміст у політичні американо-китайські взаємини. І хоч у стратегії національної безпеки адміністрації Д. Трампа наголошувалося на зростаючих загрозах з боку Китаю, президент мало коли публічно посилався на власну стратегію національної безпеки. На початку каденції взаємовідносини стають напруженими внаслідок спілкування президента США з керівництвом Тайваню, лунають взаємні звинувачення обох країн у поширенні пандемії COVID-19, Д. Трамп наклав мито на товари з Китаю, ввів заборону на покупку китайським бізнесом американських технологій. Така політика під кінець його президентства призвела до повної втрати довіри між двома країнами і серйозного відкату в двосторонніх політичних відносинах. Завершальним моментом з погляду загострення взаємовідносин з Китаєм за президентства Д. Трампа, стало введення нових санкцій проти китайських компаній, які «загрожують національній безпеці США». У відповідь наступальній політиці президента США, Китай був змушений до певних поступок, але це не призвело до структурних реформ в економіці КНР.

Основною перевагою Китаю в його прагненні до світового лідерства в період поширення пандемії стала неефективна протидія США коронакризі, спричинена передусім недоліками управління адміністрації президента, а також її зовнішньополітичною позицією «Америка передусім». Статистика тих років підтверджує: Китай мав впевнені економічні досягнення, в першу чергу в роботі з США і їх союзниками. Різко збільшився товарообіг між США і Китаєм. Позитивну динаміку показали і інвестиції з КНР.

Період правління Джо Байдена почався з оприлюднення «Тимчасових стратегічних настанов у сфері національної безпеки». Представлене зовнішньополітичне бачення Джо Байдена декларує перехід від "Америки в першу чергу" до Америки, повністю пов'язаної зі світом. Розроблено більш комплексне бачення партнерства з КНР. Здійснюється перегляд відносин зі своїми партнерами відповідно до нової стратегії. Це може мати позитивні наслідки і для України щодо розуміння «червоних ліній» для співпраці з КНР.

Існують прогнози, що економіка Китаю вже у 2025 році може стати наймогутнішою економікою світу та КНР створює загрозу глобальному ліберальному порядку, змінюючи зони впливу основних гравців. Разом із росією Китай може створити альтернативний центр тяжіння, який об'єднує довкола себе країни зі слабкою демократією та авторитарними режимами. Перспектива того, що світ рухається до багатополарності – ставить перед Сполученими Штатами мету в наступний період «виграти конкуренцію».

В теперішніх умовах США можуть утримувати лідируючу позицію, якщо будуть спроможними на дії, які всі очікують від світового лідера: врегулювання внутрішніх проблем, координація заходів з боротьби з пандемією, об'єднання і координація зусиль світового співтовариства для вирішення глобальних проблем та узгодження міжнародної реакції на кризу.

Список використаної літератури

1. U.S. President, 2010. National Security Strategy. URL: <https://nssarchive.us/wp-content/uploads/2020/04/2010.pdf>
2. U.S. President, 2015. National Security Strategy. URL: https://obamawhitehouse.archives.gov/sites/default/files/docs/2015_national_security_strategy_2.pdf
3. Joint Declaration of the Macroeconomic Policy Authorities of Trans-Pacific Partnership Countries. U.S. DEPARTMENT OF THE TREASURY. 2015 URL: <https://www.treasury.gov/press-center/press-releases/Pages/jl0254.aspx>.
4. Landler M., Sanger D. Trump Speaks With Taiwan's Leader, an Affront to China // The New York Times 4 December 2016. URL: <https://www.nytimes.com/2016/12/02/us/politics/trump-speaks-with-taiwans-leader-a-possible-affront-to-china.html>.
5. Офіційний представник МЗС КНР Ген Шуан відповів на питання ЗМІ з приводу телефонної розмови між новообраним президентом США Д. Трампа і главою адміністрації Тайваню Цай Інвєнь. Міністерство закордонних справ КНР URL: <http://www.fmprc.gov.cn/rus/xwfw/fyrth/fyrbthdhdw/t1421265.shtml>
6. U.S. President, 2017. National Security Strategy of the United States of America. URL: <https://trumpwhitehouse.archives.gov/wp-content/uploads/2017/12/NSS-Final-12-18-2017-0905.pdf>.
7. Оптимізм на тлі тривоги. ТАСС. 10.04.2017. URL: <https://tass.ru/mezhdunarodnaya-panorama/4169861>
8. FACT SHEET: Initial Actions of the U.S.-China Economic Cooperation 100-Day Plan. U.S. Department of Commerce. 2017 URL: <https://www.commerce.gov/news/fact-sheets/2017/05/fact-sheet-initial-actions-us-china-economic-cooperation-100-day-plan>
9. U.S. President, 2020. United States Strategic Approach to the Peoples' Republic of China. URL: <https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2020/05/U.S.-Strategic-Approach-to-The-Peoples-Republic-of-ChinaReport-5.24v1.pdf>.
10. Олег Павлюк. Трамп звинуватив ВООЗ у «китаєцентризмі» і пригрозив призупинити її фінансування. Там це заперечують. Hromadske. <https://hromadske.ua/posts/tramp-zvinuvativ-vooz-u-kitayecentrizmi-i-prigroziv-prizupiniti-yiyi-finansuvannya-tam-ce-zaperechuyut>
11. Георгій Ерман. Нова холодна війна вже почалася". Чи змусять Китай заплатити за пандемію? BBC News Україна, 09.05.2020. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-52560799>
12. «Воїн-вовк» і Україна. Які ризики може становити співпраця з КНР для відносин із ЄС, США та НАТО? Центр «Нова Європа», 2020 URL: <http://neweurope.org.ua/analytics/kytaj/>

13. Дипломати США та Китаю провели перші після приходу адміністрації Байдена очні переговори. Радіо Свобода, 19.03.2021. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-diplomaty-ssha-kytaju-perehovory/31158933.html>
14. США та Канада ввели санкції проти Китаю через переслідування та тортури уйгурів. Укрінформ, 2021. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/3213232-ssa-ta-kanada-vveli-sankcii-proti-kitau-cerez-peresliduvanna-j-torturi-ujguriv.html>
15. Ексклюзивне інтерв'ю Ван Ї Інформаційному агентству Сінхуа щодо китайсько-американських відносин. Посольство КНР в Україні. 07.08.2020. URL: <http://ua.chineseembassy.org/rus/xwdt/t1804791.htm>
16. Світлана Ковальчук Жорсткий діалог з Пекіном: як Байден змінює відносини США та Китаю. Українська правда, 31.03.2021. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2021/03/31/7121547/>
17. President Joseph R. Biden, Jr. Interim National Security Strategic Guidance. The White House, 2021. URL: <https://fas.org/irp/offdocs/inssg.pdf>
18. Держсекретар США Блінкен озвучив ключові зовнішньополітичні пріоритети адміністрації Байдена. ZN,UA 04.03.2021. UDR: <https://zn.ua/ukr/WORLD/derzhsekretar-ssha-blinken-ozvuchiv-kljuchovi-zovnishnopolitichni-prioriteti-administratsiji-bajdena.html>

POLITICAL RELATIONS BETWEEN THE UNITED STATES AND THE PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA DURING 2016-2021

Lesia Kornat

*Lviv Polytechnic National University,
Department of Political Science and International Relations
Stepana Bandery str., 12, 79000, Lviv, Ukraine*

Author analyzes political relations between the United States and the People's Republic of China during 2016-2023. The relevance of the study of the development of political relations between the United States and the People's Republic of China over the past five years is determined by their significant influence on the world order and the formation of the policies of world and regional power centers. Understanding the strategic features of the relationship between the United States and China reveals the foreign policy goals and objectives of these countries. In the situation of increased attention from the Ukrainian political and business circles to the position of the USA and the People's Republic of China on the "Ukrainian issue", the format of bilateral American-Chinese relations, within which the main features of their foreign policy and diplomatic strategy can be seen, is of great importance. The relevance of the study is also due to the challenges that have appeared before the world as a result of Russia's invasion of Ukraine. Armed aggression and the COVID-19 pandemic clearly demonstrated the unpreparedness of the system of international relations and the unadaptability of humanity to new problems and threats. The issue of the development of relations between the United States and the People's Republic of China during 2016-2021, in particular during the period of the COVID-19 pandemic, is examined in the article. Author carries out an analysis of the prerequisites for the development of political relations during the research period. The main features of the political relations between the USA and the People's Republic of China during the period of D. Trump's rule and their consequences are studied. Author explores trends of the strategy of political relations between the USA and the People's Republic of China during the period of President Biden. Author draws attention to the complications of relations between countries, which researchers call the "cold war". The main trends and strategy of political relations between the USA and the People's Republic of China during 2016-2021 are summarized in this article. Author concludes about the intensifying competition between these states. Acute confrontations are dangerous for the world order. The further development of relations and the ultimate success of China depends to a large extent on the actions of the United States.

In the conditions of the current crisis, the United States can maintain a leading position if it is capable of the actions that everyone expects from a world leader: settlement of internal problems, coordination of measures to combat the pandemic, unification and coordination of the efforts of the world community to solve global problems and agree on international crisis response.

Key words: the USA, China, relations between the USA and the PRC, the impact of the COVID-19 pandemic, political relations.